

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC
ADMINISTRATION TO EXCELLENCE IN SMALL SCHOOLS.
UNDER THE OFFICE OF SARABURI PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA 2

¹สุขสันต์ โคตะนุ, ²ไตรรัตน์ สิทธิทูล และ ³กิตติมา เจริญhirun

¹Suksan Khotanoo, ²Trirath Sithitool and ³Kittima Charoenhirun

วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, ประเทศไทย

Siam Technology College, Thailand

¹Suksan.aodaod@gmail.com, ²triraths@siamtechno.ac.th,

³kittimachar@gmail.com

Received : December 13, 2024; Revised : March 20, 2025; Accepted : April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 2) เพื่อศึกษาสภาพที่คาดหวังของการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และ 3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษา 44 คน ครูผู้สอน 325 คน รวม 369

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

³รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร

คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, การจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index : PNImodified และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$)และสภาพที่คาดหวัง ($\bar{X} = 4.75$) โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (PNImodified = 0.07) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (PNImodified = 0.07) 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4. ด้านการนิเทศการศึกษา 5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6. ด้านการนำองค์กร 7. ด้านกลยุทธ์ 8. ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย 9. ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 10. ด้านบุคลากร 11. ด้านการปฏิบัติการ และ 12. ด้านผลลัพธ์

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ, แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการ, แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

Abstract

This research aimed to : 1) To study the current state of academic administration in small schools. Under the jurisdiction of the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2. 2) To study the expected conditions of academic administration in small schools. Under the jurisdiction of the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2. and 3) to find ways to develop academic administration towards excellence in small schools. Under the jurisdiction of the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2. Target groups include educational institution administrators and small school teachers. Under the jurisdiction of the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2. Educational institution administrators: 44 people, teachers: 325 people, totaling 369 people. Tools used in the research include frequency, percentage, mean, standard deviation, ranking of needs using the Modified Priority Needs Index : PNImodified technique and descriptive analysis. The results of the study found that . 1)

Current and expected conditions of academic administration in small schools Under the jurisdiction of the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2. Overall and each element is at the highest and greatest level. ($\bar{X} = 4.47$) and expected condition ($\bar{X} = 4.75$). The areas with the highest needs are the development of the educational institution's curriculum (PNImodified = 0.07), the development of the learning process (PNImodified = 0.07). 2) Guidelines for developing academic administration towards excellence in small schools Under the jurisdiction of the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2. Including 1. Curriculum development of educational institutions. 2. Development of the learning process. 3. Measurement, evaluation and transfer of academic results. 4. Educational supervision. 5. Development and use of technological media for education. 6. Organizational leadership. 7. Strategic aspect. 8. Student and stakeholder aspect. 9. Measurement, analysis and knowledge management. 10. Personnel side .11. Operational side. and 12. Result side.

Keywords: academic administration, guidelines for developing academic administration, guidelines for developing academic administration towards excellence

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า” กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประชากรของชาติให้เป็น “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติ ปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษา ศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, น.2)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนับว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในนโยบายด้านการศึกษาที่รัฐต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น.33)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาประถมศึกษาในสังกัด 32,879 แห่ง โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ซึ่งปัจจุบันมีโรงเรียนที่มีนักเรียน 61 ถึง 119 คนจำนวน 7,969 โรงเรียน ในจำนวนนี้ไม่มีผู้อำนวยการอยู่ 1,760 โรงเรียน (บัลลังก์ โลหิตเสถียร, 2566) จึงทำให้มีปัญหาด้านคุณภาพทางการศึกษาต่ำกว่าสถานขนาดกลางและขนาดใหญ่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเร่งดำเนินการปฏิบัติเพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กมีผู้อำนวยการโรงเรียนเร็วที่สุดเพื่อมาปฏิบัติในกำกับดูแลควบคุมขนาดกำลังคนและภาระค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนำสู่การปฏิบัติได้อย่างรูปธรรมตามเป้าหมาย

ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องนำแนวคิดการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาใช้ โดยยึดหลักการบริหารจัดการระบบคุณภาพเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโรงเรียนสู่ความมีมาตรฐาน และได้มีการนำแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติมาประยุกต์ใช้ในองค์กรสถาบันและสถานศึกษาต่างๆ โดยได้กำหนดกรอบเกณฑ์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลงานที่เป็นเลิศ โดยยึดหลักการดำเนินงานเชิงระบบเพื่อช่วยให้โรงเรียนสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบทั้งนี้เพื่อผลการดำเนินงานที่มีความเป็นเลิศ เนื่องจากการบริหารการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียน เป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพ โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความรู้ มีคุณธรรม และจริยธรรม สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีปกติสุข ภารกิจของโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในยุคสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โรงเรียนซึ่งทำหน้าที่เตรียมและต้องพร้อมในการพัฒนานคน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการบริหารงานด้านการศึกษาที่มีความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีคุณภาพ ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานที่ไปสู่ความเป็นเลิศนั้น คือ บทบาทของผู้บริหารต่อการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ลักษณะสถานศึกษาที่เป็นเลิศขั้นตอนการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และหลักการทำงาน

เพื่อพัฒนาโรงเรียน ปัจจัยต่างๆเหล่านี้จะมีส่วนสำคัญในการนำโรงเรียนไปสู่ความเป็นเลิศ จะเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่โรงเรียนได้มุ่งหวังไว้ (นาฏฤดี จิตรรังสรรค์, 2550, น.36)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 อำเภอ คือ อำเภอแก่งคอย, อำเภอหนองแค, อำเภอวิหารแดง, อำเภอมวกเหล็กและอำเภอมวกเหล็ก มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 139 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน อยู่ 58 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ คือ นักเรียนมีคุณภาพการเรียนรู้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์โดยเฉพาะสื่อ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2, 2559, น.17)

ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ให้มีคุณภาพดีขึ้น โดยศึกษาจากผู้ปฏิบัติ คือ ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพที่คาดหวังของการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 58 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 44 คน ครูจำนวน 351 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, pp.607-610) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 52 โรงเรียน จำนวนผู้บริหาร 44 คน จำนวนครู 325 คน ได้โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ฉบับที่ 1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล Modified Priority Needs Index : PNIModified และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวม เป็นดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและความต้องการจำเป็นโดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			โดยรวมรายด้าน	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	PNImodified	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.43	0.09	มาก	4.76	0.05	มากที่สุด	0.07	1
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.40	0.07	มาก	4.74	0.03	มากที่สุด	0.07	1
3. ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.52	0.07	มากที่สุด	4.71	0.05	มากที่สุด	0.04	5
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.47	0.03	มาก	4.71	0.02	มากที่สุด	0.05	4
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.57	0.12	มากที่สุด	4.85	0.08	มากที่สุด	0.06	3
รวม	4.47	0.03	มาก	4.75	0.02	มากที่สุด	0.06	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.57$) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.52$) อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.47$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.43$) และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$)

ส่วนสภาพที่คาดหวังของการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.76$) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.74$) ด้าน

การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}$ = 4.71) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.71)

เมื่อพิจารณาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการของการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวม เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.07 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.07 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.06 ด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.05 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.04

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวม เป็นดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและความต้องการจำเป็นโดยรวม

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			โดยรวมรายด้าน	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	PNImodified	ลำดับ
1. ด้านการนำองค์กร	2.85	0.19	ปานกลาง	4.98	0.06	มากที่สุด	0.74	2
2. ด้านกลยุทธ์	2.84	0.18	ปานกลาง	4.97	0.09	มากที่สุด	0.75	1
3. ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย	2.85	0.20	ปานกลาง	4.95	0.09	มากที่สุด	0.73	3
4. ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	2.87	0.15	ปานกลาง	4.95	0.11	มากที่สุด	0.72	5
5. ด้านบุคลากร	2.86	0.16	ปานกลาง	4.96	0.09	มากที่สุด	0.73	3
6. ด้านการปฏิบัติการ	2.89	0.10	ปานกลาง	4.97	0.11	มากที่สุด	0.72	5
7. ด้านผลลัพธ์	2.88	0.05	ปานกลาง	4.94	0.19	มากที่สุด	0.71	7
รวม	2.86	0.05	ปานกลาง	4.96	0.04	มากที่สุด	0.63	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.86$) เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ด้านการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 2.89$) รองลงมา ด้านผลลัพธ์ ($\bar{X} = 2.88$) ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 2.87$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 2.86$) ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย/ด้านการนำองค์กร ($\bar{X} = 2.85$) และด้านกลยุทธ์ ($\bar{X} = 2.84$)

ส่วนสภาพที่คาดหวังของการบริหารสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ ด้านการนำองค์กร ($\bar{X} = 4.98$) รองลงมา ด้านกลยุทธ์/ด้านการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.97$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.96$) ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย/ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 4.95$) และด้านผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.94$)

เมื่อพิจารณาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการของการบริหารสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกลยุทธ์ มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.75 ด้านการนำองค์กร มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.74 ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย/ด้านบุคลากร มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.73 ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้/ด้านการปฏิบัติการ มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.72 และด้านผลลัพธ์ มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.71

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง เรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังของการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนา

และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา, ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ ด้านการนิเทศการศึกษา, ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ยังขาดการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นระบบของการวัดและประเมินผล ขาดการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนา และยังพบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนดำเนินการ รวมทั้งการให้บริการด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม ขาดการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พัทธัญญา จันทา (2563, น. 110) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.2 สภาพที่คาดหวังของการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ (2560, น. 217) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่พบว่าสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้
ดังนี้

1.3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีแนวทางการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผน
และแต่งตั้งคณะทำงาน ร่วมทำการวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา พร้อมกำหนดแนวทางการ
ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัย ศิวพร ละหารเพชร (2562, น.105) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพ การ
บริหารงาน วิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางด้านพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา คือ ส่งเสริมการประชุมวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง อบรมให้ความรู้บุคลากร
เชิญวิทยากรมาร่วมจัดทำหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการทบทวน
ประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปี เพื่อกำกับ ติดตามประเมินผล สำรวจสภาพปัญหาการนำหลักสูตร
ไปใช้ของครูในโรงเรียน และร่วมกันปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

1.3.2 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่
ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดหาผลิต
สื่อการเรียนการสอนด้วยการระบุโครงการเกี่ยวกับการจัดหาผลิต และพัฒนาสื่อนวัตกรรมการ
เรียนการสอนไว้ให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยใน
รูปแบบที่หลากหลายตามเนื้อหาสาระ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พรรษมน พินทุสมิต (2560, น.81)
ทำการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาใน
จังหวัดปทุมธานี ที่พบว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก มีการ
สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของ
ผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

1.3.3 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการ
บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุม
วางแผน ทำการวิเคราะห์ความจำเป็นและทำโครงการเพื่อใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการ
สอนและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ
การเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศิวพร ละหาร
เพชร (2562, น.106) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตาม
ความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่พบว่า

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ส่งเสริมการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประกอบ การจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ให้ครูจัดทำสื่อและนวัตกรรมการเรียนที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับแผนการเรียนรู้และคู่มือครู พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนา สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และจัดให้มีคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

1.3.4 ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมวางแผนร่วมกันถึงการจ้ดระบบการนิเทศภายใน จัดทำเอกสารคู่มือการนิเทศของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการอ้างอิงและเป็นรูปแบบพร้อมเกณฑ์การประเมินเผยแพร่เอกสารระบบการนิเทศลงในไลน์กลุ่มของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศิวพร ละครเพชร (2562,น.105) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่พบว่าข้อเสนอแนะแนวทาง คือ ส่งเสริมให้มีกำหนดปฏิทินการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน โดยมีการนิเทศที่หลากหลาย แบบเป็นทางการ หรือแบบไม่เป็นทางการ มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน

1.3.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมวางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมให้งานวัดผลมีฐานข้อมูลใน ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้นและปรับปรุงข้อมูล กำกับติดตามการปฏิบัติงานของงานวัดผลให้ ถูกต้องรวดเร็ว ทันสมัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกภาคเรียน

1.3.6 ด้านกลยุทธ์ มีแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์เป็นการนำไปสู่การกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของโรงเรียนคือการจัดทำแผนปฏิบัติการโดยกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ชนิดา ปากหวาน (2565, น.156-161) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มุกดาหาร ที่พบว่าข้อเสนอแนะด้านกลยุทธ์ คือ โรงเรียนควรมีการวางแผนทิศทางของสถานศึกษา โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน

1.3.7 ด้านการนำองค์กร มีแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้นำคือผู้ที่จะต้องเป็นผู้นำในทุกๆด้านมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชามีการทำความเข้าใจกับผู้ใต้บังคับบัญชาแลกเปลี่ยนความคิดในรูปแบบการประชุมแต่สามารถควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องเป็นผู้ที่ที่ดีจะทำโรงเรียนให้เป็นเหมือนบ้านหลังที่สองแต่ต้องเข้าใจผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศิลา จันรอด (2560, น.71) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่พบว่าข้อเสนอแนะด้านการนำองค์กร คือ ผู้บริหารหรือโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจในทิศทางของสถานศึกษาให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกัน มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาผู้บริหารมีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งด้านบุคลิกภาพและการปฏิบัติงานผู้บริหารให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมโดยคำนึงถึงผลกระทบในเชิงลบต่อสังคม

1.3.8 ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย มีแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ หลักสูตรสถานศึกษาระบุถึงความสำคัญของผู้เรียนเป็นอันดับแรกและเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนมีการดำเนินงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยโรงเรียนจะต้องมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ทราบความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ปกรณ์ เผือกโสภณ (2560, น.73) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่พบว่า ข้อเสนอแนะด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย คือ โรงเรียนควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน ควรจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อทราบถึงสภาพปัญหาของนักเรียน

1.3.9 ด้านบุคลากร มีแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองพัฒนาด้านความรู้ทักษะและความสามารถอย่างสม่ำเสมอเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ชนิดา ปากหวาน (2565, น.156-161) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณศึกษามุกดาหาร ที่พบว่าข้อเสนอแนะแนวด้านบุคลากร คือ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์และนำข้อคิดเห็นไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.3.10 ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การวัดผลประเมินผลเป็นการคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมเป็นการรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์ผลข้อมูลจากกระบวนการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย อรทัย คล้ายสอน (2560, น. 258) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ที่พบว่าข้อเสนอแนะแนวด้านการวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ คือ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์และนำข้อคิดเห็นไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.3.11 ด้านการปฏิบัติ มีแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ โรงเรียนร่วมกันวางแผนและออกแบบกระบวนการทำงานโดยกำหนดกระบวนการทำงานและข้อกำหนดที่สำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการปฏิบัติงานโรงเรียนสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุภาภรณ์ ต้นเกียง (2560, น.186) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบบริหารวิชาการโดยใช้ระบบบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา ที่พบว่าข้อเสนอแนะแนวด้านการปฏิบัติ คือ ร่วมกันวางแผนและออกแบบกระบวนการทำงานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีการกำหนดกระบวนการทำงานและข้อกำหนดที่สำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานซึ่งกันและกันของบุคลากรในสถานศึกษา

1.3.12 ด้านผลลัพธ์ มีแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ในการดำเนินงานแต่ละด้านมีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันดังนั้นผลลัพธ์ของการทำงานในแต่ละด้านต้องบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เปลี่ยนแปลงไปตามแบบแผนของการดำเนินงานประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ชินดา ปากหวาน (2565, น.156-161) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ที่พบว่าข้อเสนอแนะด้านผลลัพธ์ คือ เป็นการตรวจสอบการดำเนินการข้างต้นว่าผลลัพธ์ที่ได้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด มีการประเมินผลและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่อย่างไร ได้แก่ ผลลัพธ์

ด้านหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา การมุ่งเน้นผู้เรียน การมุ่งเน้นบุคลากรมีการประเมินผลและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนขนาดเล็กมีความสำคัญในการบริหารงานในระดับโรงเรียนประถมศึกษา ทางด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านกลยุทธ์ ด้านการนำองค์กร ด้านนักเรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านบุคลากร ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านการปฏิบัติ และด้านผลลัพธ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครูภายในโรงเรียน การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้นำไปสู่การวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาครูนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). นโยบายการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2563). [สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2565]. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ. [พีดีเอฟ]. สืบค้นจาก <https://bit.ly/47uLnMv>
- ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของ ผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1., บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิดา ปากหวาน. (2565). การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นาฏฤดี จิตรรังสรรค์. (2550). แนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเอกชนโดยใช้แนวคิดการบริหารงานสู่ความเป็นเลิศในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการและ ผู้ทรงคุณวุฒิ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2566). [สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2567]. *เผยมิติ กรม.เปิดทางตั้ง ผอ.รร.ขนาดเล็กนักเรียนน้อยกว่า 120 คน ให้อัตราครูสอนแบบรวมสถานศึกษา*. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <https://www.moe360.blgo/2023/03/14/14366/>
- ปกรณั เปือกโสภา (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรรษมน พินทุสมิต. (2560). การปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดประทุมธานี. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พัชัญพิชา จันทา. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิลา จันรอด (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. (2559). [สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2565]. *แผนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. [พีดีเอฟ]*. สืบค้นจาก https://www.saraburi2.org/kkm/research/1372337318_small.pdf
- สุภาภรณ์ ต้นเกียง. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบบริหารวิชาการโดยใช้ระบบบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา 1. วารสารวิชาการทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2(1), 186. สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/jeducrru/article/view/253041>
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อรทัย คล้ายสอน. (2560). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วารสารการบริหารและนิตเทศการศึกษา, 9(1), 254-264. สืบค้นจาก <https://so20.tci-thaijo.org/index.php/JAD/article/view/368/273>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.